

Зміст

1. Індустрія управління активами. Загальний огляд	2
2. Результати діяльності ринку управління активами НПФ	3

1. Індустрія управління активами. Загальний огляд

Кількість учасників ринку

Компанії з управління активами (КУА)

У 1-му кварталі 2019 року кількість **компаній з управління активами** зросла на дві, до **298**, – за рахунок новостворених упродовж січня-березня компаній у Києві.

З усіх діючих КУА, станом на кінець березня 283 компанії мали в управлінні від одного до 34-х фондів, а майже 99% від усіх таких КУА управляли принаймні одним венчурним фондом.

Інститути спільного інвестування (ІСІ)

У січні-березні 2019 року було зареєстровано **19 нових ІСІ**. З урахуванням фондів, які закрилися протягом 1-го кварталу, станом на 31.03.2019 **кількість діючих зареєстрованих ІСІ**, за даними УАІБ, збільшилася до **1794** (+0.6% за 1-й квартал 2019).

Кількість **ІСІ, які досягли нормативу мінімального обсягу активів (сформованих)**, стабільно зростала і на кінець березня 2019 року досягла **1237** (+9 фондів, або +0.7% за 1-й квартал 2019 року).

Недержавні пенсійні фонди (НПФ)

Кількість **НПФ в управлінні** станом на 31.03.2019 року залишалася на рівні **58** (без урахування корпоративного фонду НБУ), у тому числі 45 відкритих, 7 корпоративних та 6 професійних. Всього активами НПФ управляли 34 КУА.

Страхові компанії (СК)

Кількість **СК, що передали свої активи в управління КУА**, а також КУА, що надавали такі послуги, упродовж січня-березня 2019 року залишалася незмінною – таких страхових компаній було **2**, а КУА була єдиною станом на 31.03.2019.

Активи в управлінні та ВЧА

Усі інституційні інвестори

Сукупні активи в управлінні КУА зросли за 1-й квартал 2019 року на 6.9% і станом на 31.03.2019 сягнули **336 435.1 млн. грн.** У річному вимірі, з березня 2018 року, вони збільшилися на 21.5%.

Інститути спільного інвестування (ІСІ)

Загальні активи ІСІ в управлінні, включно з тими, які ще не досягли нормативу мінімального обсягу активів, у 1-му кварталі 2019 року зросли також на 6.9% та на 21.6% за рік, до **334 882.4 млн. грн.**

Активи діючих ІСІ, що досягли нормативу мінімального обсягу активів («визнаних» ІСІ), зросли за 1-й квартал 2019 року на 7.0%, а за останні 12 місяців – на 15.7% і на 31.03.2019 становили **317 437.5 млн. грн.** Зростання активів ІСІ відбулося, переважно, завдяки подальшому збільшенню кількості фондів і нарощенню ними проектної діяльності (за рахунок венчурних ІСІ), у той час як ріст на фондовому ринку був слабким, а сектори ІСІ з публічним розміщенням кількісно не змінилися.

Вартість чистих активів сформованих ІСІ («визнаних») у січні-березні 2019 року прискорила зростання до 4.6% за 1-й квартал і до 12.1% у річному вимірі. Станом на 31.03.2019 вона досягла **246 749.5 млн. грн.**

Недержавні пенсійні фонди (НПФ)

Активи НПФ в управлінні КУА у 1-му кварталі 2019 року також прискорили квартальне і річне зростання – до 4.4% і 17.1% відповідно. Станом на 31.03.2019 вони сягнули **1 424.7 млн. грн.**

Страхові компанії (СК)

Активи СК в управлінні КУА за 1-й квартал 2019 року зросли на 12.0% і, таким чином, зменшили падіння у річному вимірі до -15.9%. Станом на 31.03.2019 ці активи становили **89.6 млн. грн.**

2. Результати діяльності ринку управління активами НПФ

Висхідна динаміка активів недержавних пенсійних фондів¹ в управлінні КУА, за даними УАІБ, у 1-му кварталі 2019 року зберігалася. Кількість КУА, які управляють активами НПФ, а також самих фондів, станом на 31.03.2019 не змінилася: 32 КУА управляли активами 45-ти відкритих НПФ, 6 – активами 7-ми

корпоративних НПФ та 6 – активами 6-ти професійних НПФ (всього **58 НПФ** та **34 КУА**, без урахування корпоративного фонду НБУ, табл. 1). Відповідно, відкриті НПФ зберегли свою частку ринку за кількістю фондів в управлінні, без урахування КНПФ НБУ: 77.6% (рис. 2).

Таблиця 1. Кількість НПФ в управлінні КУА за видами фондів у 1-му кв. 2019 року

Вид НПФ	31.03.2018	31.12.2018	31.03.2019	Зміна за 1-й квартал 2019	Зміна за рік
Відкриті	46	45	45	0.0%	-2.2%
Корпоративні	6	7	7	0.0%	16.7%
Професійні	6	6	6	0.0%	0.0%
Всього	58	58	58	0.0%	0.0%

Рис. 2. Розподіл кількості НПФ та вартості їхніх активів в управлінні КУА за видами фондів станом на 31.03.2019 р.

Сукупні активи усіх НПФ, включно з КНПФ НБУ, за 1-й квартал 2019 року зросли на 3.1%, до 2 829.8 млн. грн. (після +3.5% за 4-й 2018-го, табл. 2). Це відбулося завдяки збільшенню кількості учасників НПФ на 0.4% за квартал та суми інвестиційного доходу – на 5.6%². Кількість укладених пенсійних контрактів також зросла – на 2.3%. Стримувало висхідну динаміку пенсійних активів, як і раніше, швидше зростання обсягу пенсійних виплат у порівнянні з внесками (+4.0% проти +1.8%).

Майже 50% сукупного обсягу пенсійних активів охоплював КНПФ НБУ (рис. 2), незважаючи на те, що у 1-му кварталі 2019 року, на противагу жовтню-грудню 2018-го, він зростав найповільніше порівняно з кожним із секторів НПФ в управлінні КУА (+1.7%).

Вартість активів НПФ в управлінні КУА у 1-му кварталі 2019 року прискорила зростання до 4.4% (із +2.6% у 4-му 2018-го). Станом на 31.03.2019 пенсійні активи в управлінні КУА досягли **1 424.7 млн. грн.** Річне зростання прискорилося із 14.3% у грудні 2018 року до 17.1% у березні 2019-го. Активи **відкритих** НПФ у 1-му кварталі 2019 року знову показали найбільший

квартальний приріст серед секторів за видами пенсійних фондів в управлінні КУА – на 4.9% (після +3.2%). Таким чином, на кінець березня 2019 року їхня частка ринку за пенсійними активами в управлінні (без урахування КНПФ НБУ) зросла із 72.7% до 73.0%. На 31.03.2019 активи цих НПФ вперше перевищили позначку 1 млрд. грн. і сягнули **1 039.8 млн. грн.**

Активи **корпоративних** НПФ в управлінні (без урахування КНПФ НБУ) за цей квартал зросли на 4.1% (після +0.9%) і у березні досягли **249.6 млн. грн.**

Активи **професійних** пенсійних фондів в управлінні у 1-му кварталі 2019 року зросли найменше – на 1.9%, але практично зберегли темпи попереднього кварталу (+2.0%). Їхній обсяг станом на 31.03.2019 становив **135.3 млн. грн.**

Найбільшими за середнім обсягом активів в управлінні у березні 2019 року залишалися корпоративні НПФ, умовний середній фонд серед яких зріс до 41.6 млн. грн. Водночас, відкриті НПФ скорочували відставання (23.6 млн. грн. активів в управлінні), а професійні у середньому залишалися найменшими (22.6 млн. грн.).

¹ Без урахування корпоративного пенсійного фонду НБУ.

² За даними Нацфінтослуг.

Таблиця 2. Вартість активів НПФ в управлінні КУА за видами фондів у 1-му кв. 2019 року та її зміна за рік

Вид НПФ	31.03.2018		31.12.2018		31.03.2019		Зміна активів НПФ в управлінні за 1-й квартал 2019 року, %	Зміна за рік, %	Зміна за рік, млн. грн.
	Активи, млн. грн.	Кількість НПФ, щодо яких подано звітність	Активи, млн. грн.	Кількість НПФ, щодо яких подано звітність	Активи, млн. грн.	Кількість НПФ, щодо яких подано звітність			
Відкриті	882.8	45	991.5	44	1 039.8	44	4.9%	17.8%	157.0
Корпоративні	216.4	6	239.9	6	249.6	6	4.1%	15.3%	33.2
Професійні	117.4	6	132.7	6	135.3	6	1.9%	15.3%	18.0
Всього*	1 216.6	57	1 364.1	56	1 424.7	56	4.4%	17.1%	208.2
КНПФ НБУ**	1 268.6	1	1 381.1	1	1 405.1	1	1.7%	10.8%	136.4
Разом	2 485.2	58	2 745.2	57	2 829.8	57	3.1%	13.9%	344.6

У структурі активів НПФ в управлінні КУА частка **цінних паперів** у 1-му кварталі 2019 року продовжувала зростати – із 57.5% до **59.1%**, що також було більше, ніж рік тому (55.7%, рис. 3).

Це зростання ваги фінансових інструментів було зумовлено у 1.5-2 рази швидшим зростанням активів у них (перш за все через динаміку цих активів

у відкритих фондах) порівняно з іншими видами вкладень та, відповідно, з активами НПФ в управлінні загалом. Так, **кошти на банківських рахунках (у тому числі депозитних)** зросли тільки на 1.6%. Тож частка грошей в активах усіх НПФ в управлінні зменшилася із 38.5% на початку 2019 року до **37.5%** березні.

Таблиця 3. Структура активів НПФ в управлінні КУА у розрізі видів фондів станом на 31.03.2019 р., грн.

Вид НПФ	Цінні папери	Грошові кошти	Банківські метали	Нерухомість	Інші активи
Відкриті	611.4	390.3	3.7	24.7	9.7
Корпоративні	137.6	112.0	0.0	0.0	0.0
Професійні	93.1	31.4	0.0	7.1	3.8
Всього	842.1	533.7	3.7	31.7	13.5

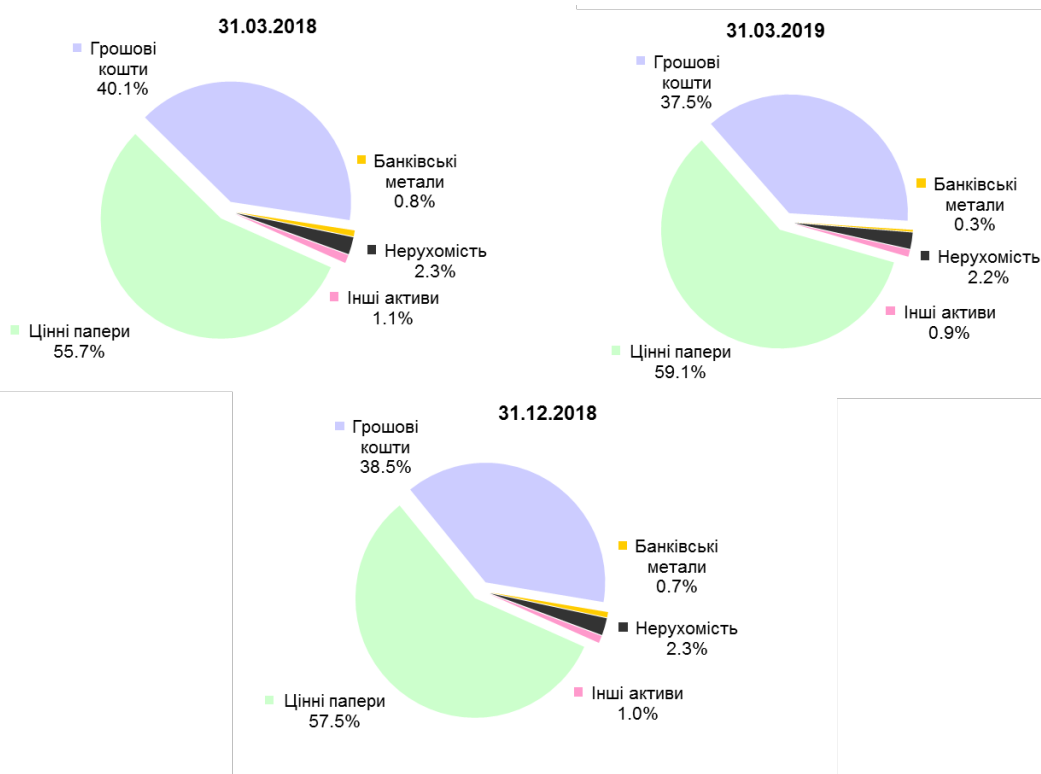

Рис. 3. Динаміка структури агрегованого портфеля НПФ (без КНПФ НБУ) у 1-му кв. 2019 року та за рік

Для всієї індустрії НПФ, з урахуванням корпоративного фонду НБУ, вага **цінних паперів** з початку 2019 року до кінця березня зросла із 58.6% до **59.1%**, що також було більше, ніж рік тому

(рис. 4). Це було зумовлено зростанням обсягу фондових активів НПФ на 4.0% на тлі скорочення їхніх сукупних грошових коштів у банках на 0.3%.

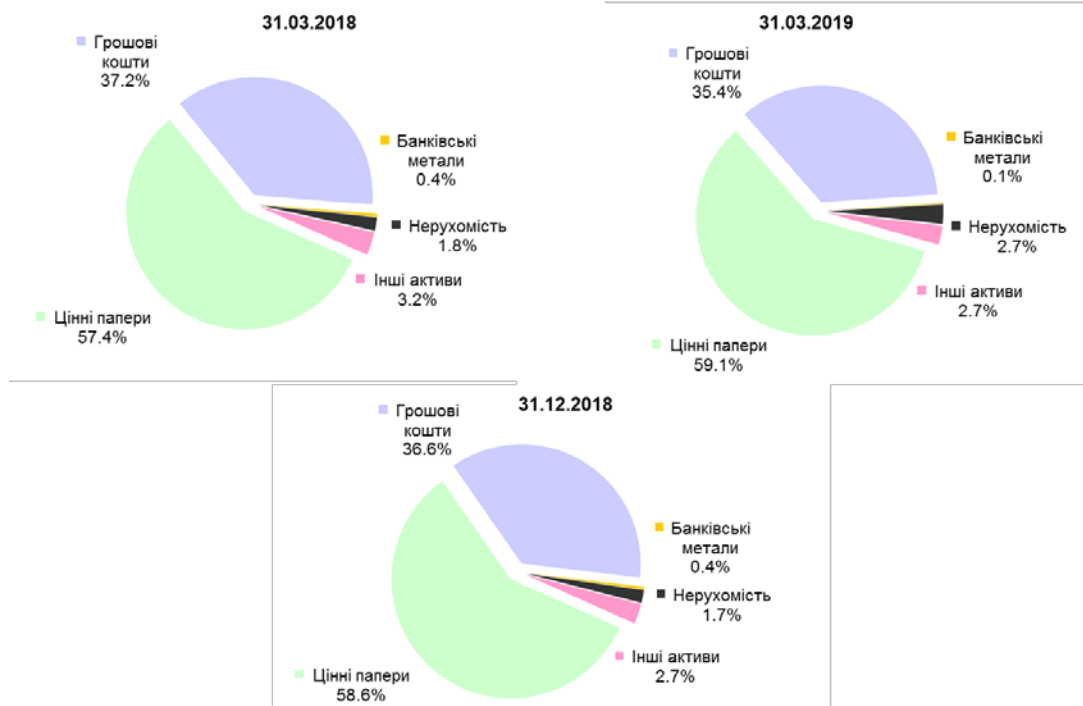

Рис. 4. Динаміка структури агрегованого портфеля НПФ (із КНПФ НБУ) у 4-му кв. 2018 року та за рік

Майже 80% приросту активів НПФ в управлінні (без КНПФ НБУ) у **цінних паперах** у 1-му кварталі 2019 року забезпечили **відкриті** фонди, де сукупна вартість цінних паперів збільшилася на 8.2% за цей час (після +8.5% у 4-му кварталі 2018-го). Найбільше зросла сукупна вартість вкладень цих фондів в акціях та корпоративних облігаціях (+12% за кожними). На тлі значно поміркованішого зростання інших складових пенсійних активів цього сектору НПФ, частка цінних паперів у них зросла за квартал із 57.0% до 58.8%.

У **корпоративних** НПФ активи в інструментах фондового ринку зросли на 6.3% (після зменшення на 7.1% у 4-му кварталі 2018-го). Найбільше зріс обсяг вкладень в державні облігації (ОВДП) – на 7.0%, попри те, що вони були найбільшою складовою активів цього сектору. Тож їхня частка зростала далі (із 49.4% на початку 2019 року до 50.8% у березні). Обсяг вкладень у корпоративних облігаціях дещо зменшився, що в умовах зростання вкладень в ОВДП, а також коштів цих НПФ на рахунках у банках скоротило частку перших із 4.5% до 4.3%. Загалом вага цінних паперів у цьому секторі зросла у 1-му кварталі з 53.9% до 55.1%.

Найбільшу ж серед секторів НПФ частку цінних паперів у своїх активах зберігали **професійні** фонди, де на кінець березня 2019 року вона досягла **68.8%** (після 67.4% на початку року, рис. 5), практично повернувшись до рівня вересня 2018 року. Приріст цих активів у секторі у 1-му кварталі 2019 року був порівняно найменшим (+4.0%, після зменшення на 7.1% та 0.2% у 4-му кварталі 2018-го), що частково зумовлено скороченням інвестицій в облігації підприємств на 8.2%. Проте саме він забезпечив зростання сукупних активів професійних НПФ на 1.9%. Найбільше зросли вкладення цих фондів у державні облігації (+10.6%), вага яких у пенсійних активах сектору зросла за квартал із 39.2% до 42.5%.

Грошові кошти у банках в активах усіх секторів НПФ в управлінні у березні 2019 року залишалися другою найбільшою складовою, хоча втратили у вазі у кожному секторі через позитивнішу динаміку вкладень у цінних паперах. Обсяг коштів зріс за 1-й квартал у **відкритих** і **корпоративних** НПФ (+2.1% та +1.4% відповідно), але вага опустилася з 38.6% до 37.5% у перших та з 46.1% до 44.9% у других.

У професійних НПФ частка грошей в активах зменшилася за 1-й квартал 2019 року із 24.4% до 23.2% на тлі їхнього скорочення на 3.2%.

Нерухомість станом на кінець березня 2019 року, як і раніше, була в активах тільки відкритих та професійних НПФ, а через її незмінну сукупну вартість у кожному з цих секторів, на тлі зростання інших складових активів, її вага в активах цих НПФ

понижилася за 1-й квартал, відповідно, з 2.5% до 2.4% та з 5.3% до 5.2%.

Банківські метали у кінці березня 2019 року залишалися лише в активах відкритих НПФ в управлінні, однак їхній обсяг у 1-му кварталі скоротився майже втричі, а частка в сукупних активах сектору зменшилася із 1.0% до 0.4%.

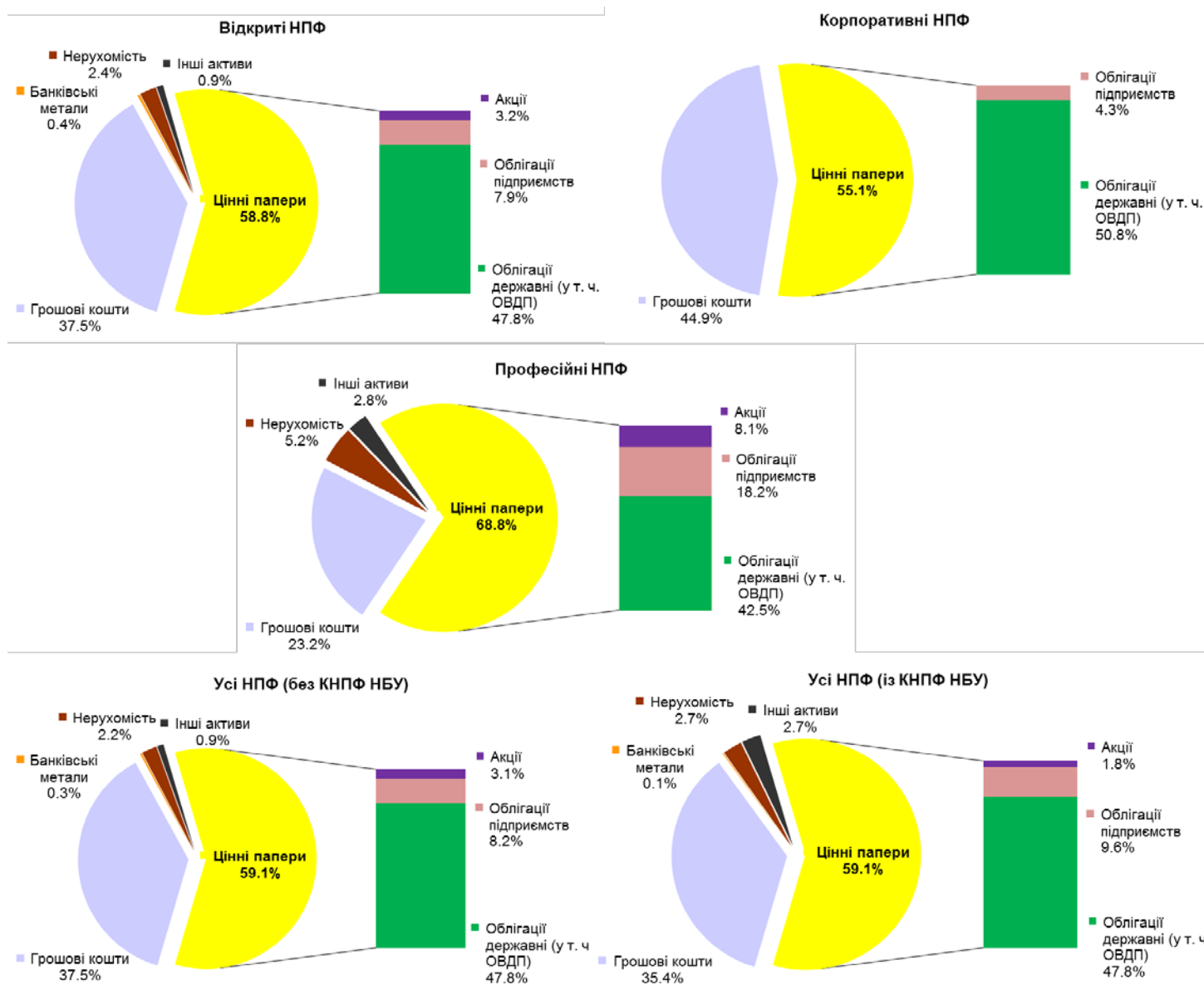

Рис. 5. Структура активів НПФ у розрізі видів фондів станом на 31.12.2018 р.

Додаткова інформація про ІСІ на сайті УАІБ:

- Довідник ІСІ: [Фонди в управлінні](#)
- [Ринок у цифрах](#)

- [Динаміка фондів \(із публічною пропозицією\)](#)
- Аналітика та статистика інвестиційних фондів із публічною пропозицією: [Щотижнева](#) / [Щомісячна](#)
- Ренкінги: [ICI - за типами та за класами фондів](#) / [КУА](#)